

Plantenkwartet

LERARENHANDLEIDING

INTRODUCTIE

Onderzoek verschillende plantengroepen en speel kwartet! Leerlingen gaan in deze les gezamenlijk een kwartetspel samenstellen over planten in Nederland en kunnen dit spel daarna mee naar huis nemen.

LEERDOELEN

- Leerlingen leren nieuwe plantensoorten en hun eigenschappen kennen.
- Leerlingen kunnen verschillen en overeenkomsten tussen planten aangeven en daarmee in groepen plaatsen.
- Leerlingen leren dat elke plant anders is en waarom dit belangrijk is.
- Leerlingen kunnen hun bevindingen presenteren.

VOORBEREIDING

Print het format voor het kwartet dubbelzijdig op stevig papier en het leerlingblad op normaal papier.

PRAKTISCHE UITVOERING

- *Introduceer de verschillende plantengroepen in het kwartet. Wat denken jullie dat deze groepen verschillend maakt? Zijn er ook overeenkomsten tussen de groepen planten? Jullie gaan vandaag met de klas één kwartet maken waarbij elk groepje verantwoordelijk is voor één set van vier kaarten. (De sets vind je verderop in de handleiding.)*
- Jullie gaan zo in groepjes van maximaal 3 leerlingen uitzoeken welke planten jullie gaan gebruiken in de set die jullie hebben gekregen. Deze laten jullie bij je juf/meester controleren om te voorkomen dat een plant dubbel in het spel komt. Daarna gaan jullie de kwartetten invullen. Jullie noteren de namen van de soort, tekenen de plant met de belangrijkste kenmerken (waaraan herken je de plant het beste?), geven aan in welke maanden de plant bloeit en schrijft twee leuke weetjes over de plant op. (De kwartetten hoeven nog niet uitgeknipt te worden!)
- *Laat elk groepje kort vertellen voor welke groep planten ze het kwartet hebben gemaakt. Ze vertellen welke soorten ze hebben gekozen en waarom, hoe je ze kan herkennen en wat leuke weetjes van de plant zijn. Bespreek aan het einde van de les opnieuw de verschillen en overeenkomsten tussen de groepen planten. Zijn er nieuwe planten voorbij gekomen? Sluit de les af met de boodschap dat de planten allemaal net iets anders van elkaar zijn en daarom een eigen plekje in de natuur hebben.*
- *Wil je de leerlingen per groepje of leerlingen hun gemaakte kwartet geven, kopieer dan het spel (dubbelzijdig) op stevig papier naar het gewenste aantal en laat de leerlingen zelf het kwartet uitknippen.*

TIJDSINDICATIE

60-90 minuten

BENODIGDHEDEN

Format kwartet
Leerlingblad
Tekenspullen
Scharen
Informatiebronnen

TIPS & EXTRA'S

- Laat de leerlingen buiten op zoek gaan naar de planten die zij hebben gekozen voordat ze het kwartet invullen. Misschien zorgt dit voor extra inzichten (waar groeit de plant, ruikt hij misschien gek). Zo komen ze zelf achter hun weetjes in plaats van dat ze het uit bronnen halen.
- Download de app ObsIdentify. Hiermee kan je een foto maken van de plant om hem te identificeren (erachter te komen welke soort het is). Kijk voor instructies over de app bij de les 'BioBlitz'.

Hieronder staat een lijst met sets. Kies er zoveel dat er groepjes van maximaal 3 leerlingen gevormd kunnen worden. Bermenplanten en struiken zijn misschien iets moeilijker dan witte bloemen en bomen. Kies de moeilijke planten dus eerder voor de oudere leerlingen (groep 7/8) en de makkelijkere groepen voor de jongere leerlingen (groep 5/6). De volgende sets kun je op het kwartetspel vinden:

- Bomen
- Tuinplanten
- Eetbare planten
- Struiken
- Voorjaarsbloeiers
- Waterplanten
- Stoeplantjes
- Bermenplanten
- Witte bloemen
- Gele bloemen
- Stekende planten

ACHTERGRONDINFORMATIE

Informatie over de soorten is te vinden op onder andere de website van [Flora van Nederland](#). Hieronder een voorbeeldlijst van soorten per plantengroep (om de leerlingen te helpen als het niet lukt om planten te vinden):

Bomen:

- Gewone es
- Plataan
- Acacia
- Walnoot
- Linde
- Ruwe berk
- Beuk
- Zomereik
- Iep
- Paardenkastanje
- Ratelpopulier
- Tamme kastanje
- Zwarte els
- Witte abeel
- Schietwilg
- Gewone esdoorn
- Grove den
- Douglas
- Fijnspar
- Lariks

Tuinplanten:

- Krokus
- Bieslook
- Bostulp
- Wilde hyacint
- Slanke sleutelbloem
- Wilde tijm
- Gewone smeerwortel
- Damastbloem
- Hondsdraf
- Rode klaver
- Gewoon speenkruid
- Wilde reseda
- Echte kamille
- Slangekruid
- Brede lathyrus
- Vingerhoedskruid
- Wilde marjolein
- Klimop
- Zonnebloem
- Lavendel

Eetbare planten:

- Paardenbloem
- Brandnetel
- Lisdodde
- Grote weegbree
- Viooltjes
- Witte dovenetel
- Duizendblad
- Madeliefje
- Zevenblad
- Kleefkruid
- Look-zonder-look
- Klaver (rood/wit)
- Klein hoefblad
- Struikheide
- Witte klaverzuring
- Hondsdraf
- Daslook
- Boerenwormkruid
- Wilde hyacint
- Kraailook

ACHTERGRONDINFORMATIE (VERDER)

Struiken:

- Sleedoorn
- Meidoorn
- Vlier
- Wilde roos
- Hondсроos
- Liguster
- Duindoorn
- Bosrank
- Gelderse roos
- Hazelaar
- Kardinaalsmuts
- Krentenboompje
- Klimop
- Taxus
- Braam
- Kamperfoelie
- Brem
- Wilde kers
- Sneeuwbes
- Wilde liguster

Voorjaarsbloeiers:

- Winterakoniet
- Gewoon sneeuwkllokje
- Sterhyacint
- Blauwe druif
- Bonte krokus
- Wildemanskruid
- Gewone salomonszegel
- Speenkruid
- Wilde narcis
- Tulp
- Wilde hyacint
- Daslook
- Boerenkrokus
- Gele anemoon
- Bosanemoon
- Slanke sleutelbloem
- Wilde kievitbloem
- Klein hoefblad
- Kleine maagdenpalm
- Gevlekte aronskelk

Waterplanten:

- Grote lisdodde
- Holpijp
- Waterlelie
- Gele plomp
- Gele lis
- Moerasspirea
- Kattenstaart
- Riet
- Kikkerbeet
- Eendenkroos
- Waterranonkel
- Moerasandoorn
- Echte valeriaan
- Grote egelskop
- Kalmoes
- Waterzuring
- Moerasvaren
- Pijlkruid
- Dotterbloem
- Moerasvergeet-me-nietje

Stoeplantjes:

- Paardenbloem
- Madeliefje
- Vogelmuur
- Klein kruiskruid
- Muurpeper
- Straatgras
- Gewoon varkensgras
- Herderstasje
- Duizendblad
- Kleefkruid
- Robertskruid
- Muurleeuwenbek
- Klein hoefblad
- Gewoon duizendknoop
- Kleine veldkers
- Gewoon reigersbek
- Grote weegbree
- Akkermelkdistel
- Zevenblad
- Muurvergeet-mij-nietje

Bermplanten:

- Klaproos
- Grote brandnetel
- Look zonder look
- Fluitenkruid
- Zevenblad
- Grote weegbree
- Smeewortel
- Speerdistel
- Koolzaad
- Paardenbloem
- Klaver (rood/wit)
- Gewone margriet
- Gewone berenklaauw
- Witte dovenetel
- Echte kamille
- Grote teunisbloem
- Groot kaasjeskruid
- Knoopkruid
- Boerenwormkruid
- Hondsdraf

Witte bloemen:

- Madeliefje
- Sneeuwkllokje
- Meidoorn
- Witte klaver
- Akkerhoornbloem
- Bosanemoon
- Duizendblad
- Fluitenkruid
- Vlier
- Grote muur
- Vogelmuur
- Witte waterlelie
- Gewone margriet
- Witte dovenetel
- Moerasvergeet-mij-nietje
- Witte paardenkastanje
- Reukloze kamille
- Avondkoekoeksbloem
- Blaassilene
- Daslook

ACHTERGRONDINFORMATIE (VERDER)

Gele bloemen:

- Paardenbloem
- Boterbloem
- Gele dovenetel
- Jacobskruiskruid
- Gele lis
- Gele waterkers
- Sint-janskruid
- Gele morgenster
- Koolzaad
- Klein hoefblad
- Grote wederik
- Gewone raket
- Gewoon biggenkruid
- Klein kruiskruid
- Muursla
- Stinkede gouwe
- Wilde narcis

Stekende planten:

- Gewone braam
- Sleedoorn
- Kleefkruid
- Kruisdistel
- Kleine kaardebol
- Grote kaardebol
- Kruldistel
- Speerdistel
- Kompassla
- Duinroos
- Egelantier
- Framboos
- Hondсроos
- Stekelbrem
- Wegedoorn
- Brandnetel